



**ТНПУ**

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ  
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
імені Володимира ГНАТЮКА



ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ КОМУНАЛЬНИЙ  
МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР НАУКОВО-ОСВІТНІХ  
ІННОВАЦІЙ ТА МОНІТОРИНГУ

СТУДІЯ МЕТОДИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

# Розвиток критичного та креативного мислення на уроках української словесності

<https://us04web.zoom.us/j/76330376331?pwd=eBupduubHGBmuHhG47M4Jyl8dTOK00.1>

05.03.2026

Початок о 14.00

# ПЛАН

## **1. ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.**

*Грицак Наталія Русланівна, доктор педагогічних наук, кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри української та зарубіжної літератур і методик їх навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*

## **2. КРИТИЧНЕ ТА КРЕАТИВНЕ МИСЛЕННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ**

*Гапон Леся Олексіївна, кандидат філологічних наук, консультант мовно-літературної галузі Тернопільського комунального методичного центру науково-освітніх інновацій та моніторингу*

## **ДИСКУСІЙНЕ КОЛО «ЕФЕКТИВНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО ТА КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ».**

*Учителі української мови й літератури закладів загальної середньої освіти міста Тернополя*

# Як розвинути критичне мислення

1. Зробивши висновок, запитайте, на чому він ґрунтується. Не приймайте якоїсь думки за правду тільки тому, що вона вам подобається чи здається достовірною. Висновки мають ґрунтуватись на доказах, а не на почуттях чи вподобаннях.

2. Одним з основних сигналів того, що існує ризик ухвалити некритичне рішення, є наявність сильних емоцій та почуттів. Надмірна емоційність має стати показником, що сповіщає про високий ризик помилки. Отож, якщо маєте можливість, уникніть у такій ситуації будь-яких серйозних висновків та рішень.

3. Шукайте нову інформацію. Ознайомлюйтеся з різними джерелами — це допоможе розширити розуміння світу та покращити навички критичного мислення. Оцінюючи аргументи, шукайте логічні помилки, недоліки в міркуваннях та упередження. Так ви зможете визначити сильні та слабкі доводи суперечки, щоб зробити обґрунтований висновок.

4. Прискіпливо оцінюйте джерела. Прочитавши допис чи статтю, якою хтось поділився в соцмережах, або ж отримавши дані, пов'язані з роботою, запитуйте себе про те, хто є джерелом цієї інформації та чому ви маєте йому довіряти.

5. Розглядайте декілька точок зору. Кожен керується власними мотивами. Тому, коли хтось надає вам інформацію, подумайте, чи є інші сторони історії, і спробуйте з'ясувати їхню точку зору.

6. Будьте допитливими. Часто некоректні висновки та рішення ми робимо просто тому, що полінувались поставити кілька уточнювальних запитань, які б допомогли нам виявити інформацію, що була легко доступною і критично для нас важливою.

Пам'ятайте: критичне мислення має стати для вас повсякденною навичкою.

<https://ukd.edu.ua/news/navchannya/6-porad-shchob-rozvynuty-navychku-krytychnoho-myslennya>

# Таксономія Блума\*

Відтворення	Розуміння	Застосування	Аналіз	Оцінювання	Створення
Перекази	Поясни	Визнач	Порівняй	Оціни	Уклади
Визнач	Схарактеризуй	Скористайся	Розрізни	Запереч	Розроби
Назви	Порівняй	Обрахуй	Переконайся	Обґрунтуй	Удоскональ
Процитуй	Розрізни	Продемонструй	Визнач	Поінтерпретуй	Утвори
Повтори	Проілюструй	З'ясуй	Оптимізуй	Передбач	Забезпеч
Упізнай	Перефразуй	Установи	Трансформуй	Прорейтингуй	Згенеруй
Підкресли	Узагальни	Досліди	Діагностуй	Валідизуй	Сформулуй
Обери	Наведи приклад	Персоналізуй	Класифікуй	Доведи	Організуй

## Я-ОРІЄНТИРИ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ (УКРАЇНЬСЬКА МОВА, УКРАЇНЬСЬКА ТА ЗАРУБІЖНІ ЛІТЕРАТУРИ)

Адаптаційно-ігровий цикл навчання (1–2 класи)	Основний цикл навчання початкової освіти (3–4 класи)	Адаптаційний цикл базової середньої освіти (5–6 класи)	Цикл предметного навчання базової середньої освіти (7–9 класи)	Профільна середня освіта (10–12 класи)
<b>Я знаю:</b>				
українську абетку, звуки й букви, основи звукового аналізу	будову тексту (започ. основна частина, кінцівка), види текстів (розповідь, опис, міркування)	що мова є засобом спілкування, пізнання світу та самовираження	основні норми української літературної мови та правила їх використання	основні характеристики інформації: достовірність, повнота, неупередженість, актуальність, культурний контекст
як будуються речення, де ставиться крапка, знак питання, знак оклику	як слова допомагають будувати речення і висловлювати думки	основні одиниці мови та їхні функції в спілкуванні	всі частини мови, їхні морфологічні особливості	принципи академічної доброчесності, авторського права, розпізнавання маніпуляцій та фейків

## Компетентісна модель креативного мислення

*Креативне мислення – це компетентність, продуктивно залучається до генерування, оцінювання та вдосконалювання ідей, результатом чого може стати прийняття оригінальних та ефективних рішень, пошук у знаннях і досвіді шляхів фантазії.*

Чотири галузі креативного мислення

